The reorganization of the educational process at the university requires the improvement of the methodology of conducting a practical clinical session with the provision of quality methodical and visual means of teaching, the organization of independent clinical work of the listeners, reducing the number of students per teacher, especially in the study of clinical disciplines, etc. The use of simulation technologies as one of the methods of reorganizing the educational process helps to optimize the acquisition of practical skills and increases the interest of family doctors in the profession.

The range of techniques combined with the concept of "Simulation Technology" is very wide: this includes a variety of simulators that develop practical skills with a high level of realism, computer and virtual models for improving the algorithms of action with different clinical situations.

The study was conducted on the basis of the Chair of Family Medicine and Therapy of the Ukrainian Medical Stomatological Academy. The following interactive teaching methods, such as brainstorming, discussion, case study, presentation, role play, virtual patient, were used for internship physicians with the specialty of General Practice – Family Medicine.

The use of such interactive technologies as "Virtual Patient" in the professional training of family doctors gives the opportunity to solve problematic situations through effective actions, intuition, training, stimulating self-learning, full disclosure of potential and enhancing personality motivation, developing behavioral skills in critical situations, enriching, activity with new ways of performing, developing professional flexibility and mobility, making the final decision, enjoying the activity itself.

The necessity for improvement and optimization of the educational process is dictated by modern requirements for the training of highly qualified, comprehensively developed, erudite medical specialists.

The introduction of interactive teaching methods in the teaching process orients the doctor to teamwork, the ability to take into account the point of view of another specialist, promotes the development of communication skills, the formation of intellectual independence and professionalism.

Key words: interactive methods, training, inner medicine.

Рецензент – проф. Білаш С. М.
Стаття надійшла 25.08.2019 року

DOI 10.29254/2077-4214-2019-3-152-242-246
УДК 37.013+378.147+618

Курташ Н. Я.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ СТАРШИХ КУРСІВ МЕДИЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» (м. Івано-Франківськ)
tasha_9@ukr.net

Вступ. Основним завдання сучасної медичної освіти є підготовка на виході висококваліфікованих лікарів різних спеціальностей, які мають відповідати високому рівню світової медичної галузі, вимогам суспільства. Пріоритетним напрямом сучасної освіти в галузі медицини є впровадження нових стандартів вищої освіти, які ґрунтуються на компетентнісному підході щодо визначення вимог до майбутнього спеціаліста, і покладені в основи Болонського процесу та міжнародного проекту Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур у Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING). Освітній простір країн Європейського союзу визначає ключовими ланками у здобутті вищої освіти компетентність за результатами навчання, що формується сукупністю знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом під час навчального процесу, і які можна ідентифікувати та кількісно оцінити [1].

Нові вимоги до якості медичної освіти потребують, окрім традиційної інформаційної парадигми навчання, формування інноваційного та компетентнісного підходу, що ґрунтується на формуванні фахових здібностей [2]. Особливої уваги потребує особистість студента-медика, який, в процесі навчання, перебуває у процесі професійного та особистісного становлення. Безумовно, що важливим у навчанні студентів є формування позитивної мотивації до майбутньої професії, і до процесу навчання зокрема, що підвищить професійну грамотність майбутнього лікаря, поглибить його інтерес до практичної діяльності, змінить життєві цінності та пріоритети, підготує до труднощів професії [1,3]. Формування мотивації ставить на перше місце питання пошуку та добору пріоритетних мотивів, а також визначення оптимальної структури мотиваційної сфери студента [2,4]. На просторах сучасної науки можна знайти велику кількість науково-педагогічних праць, присвячених проблемі формування мотивації під час навчально-пізнавальної діяльності студентів медичних навчальних закладів, проте це питання не втрачає свою актуальність.

Важливою умовою формування професійної спрямованості навчання у медичному вищому учбовому закладі (ВУЗ) є підвищення мотивації студента, стимулювання бажання навчатися та самовдосконалюватися [5,6,7]. Проблема формування мотивації знаходиться в площинах навчання і виховання, що зобов'язує викладачів та психологів акцентувати увагу не тільки на пасивне отримання студентом знань та здійснення навчального процесу, але й на особистісний розвиток [7]. З цих причин виховання у студентів медичного факультету почуття обов'язку та якостей потрібних у майбутній професії, а також створення системи цінностей, пріоритетів соціуму є важливим етапом для формування стійкої позитивної внутрішньої мотивації.

На практиці ж пересічний викладач у медичному ВУЗ зорієнтований більшою мірою на підтримування зовнішньої мотивації у вигляді контролю знань та вимог, що негативно позначається на внутрішній мотивації студента та обов'язково призведе до зниження інтересу до предмету, що вивчається.

Мета: вивчення особливостей формування мотивації та професійної компетентності студентів при вивченні предмету «Акушерство та гінекологія» на старших курсах медичного навчального закладу.

Основна частина. В даних літературних джерел за останні роки було відзначено визначальне значення мотивації до навчання та становлення професійної компетентності для підготовки будь-якого спеціаліста у медичній галузі, мотивів вступу до медичного ВУЗ, динаміки змін мотивів на різних курсах, а також умови виникнення у студентів позитивної мотивації до навчально-пізнавальної діяльності [1].

На сьогодні мотивацію до навчання можна розглядати з різних позицій. Навчально-пізнавальну діяльність студентів визначається поєднанням різних мотивів. Виокремлюють поняття «мотив» і «мотивація». За О. М. Леонтьєвим, мотив – це опредмечена потреба, тобто прагнення, бажання володіти чимось конкретним (дипломом про вищу освіту, професією, іноземною мовою тощо) [2]. Як систему мотивів або стимулів, чинників, що детермінують, конкретну діяльність, поведінку особистості інтерпретує мотивацію С. У. Гончаренко [8]. Це поняття охоплює мотиви, потреби, мету, наміри, переживання тощо.

У наукових дослідженнях розглядають мотивацію через призму психологічного характеру, що визначає поведінку людини, її спрямованість і активність [1]. Мотиви навчальної діяльності класифікують за модальністю – позитивні та негативні [1,5], спрямованістю – соціальні та пізнавальні, процесуально-результативною орієнтацією – дискретні та процесуальні [4], локалізацією стимулів поведінки – зовнішні та внутрішні [9]. Навчальна мотивація визначається низкою специфічних чинників: освітньою системою, закладом освіти, організацією навчально-виховного процесу, суб'єктними особливостями студента та викладача, специфікою навчальних предметів [4,9]. Крім мотивації навчального процесу розрізняють мотивацію поведінки, зокрема, мотивацію успіху (позитивну, спрямовану на досягнення чогось конструктивного) і мотивацію остраху невдачі (негативну, спрямовану на уникнення зриву, осуду, покарання). Тож, мотиваційна складова навчальної діяльності охоплює пізнавальні потреби, мотиви та сенс навчання. Найбільш адекватними навчальній діяльності деякі дослідники вважають пізнавальні мотиви (широкі пізнавальні, навчально-пізнавальні, мотиви самоосвіти).

Важливим також є компетентність, як невід'ємна частина особистості того, хто навчається [3,6]. Так, Т. Зеленецька, «компетентність» трактує як інтегральну якість особистості, здатність її до навчання, що ґрунтується на знаннях, досвіді та соціалізації, а також зорієнтовану на самостійну та успішну діяльність [8]. Д. Єрмаков [3,7] наголошує на важливості самоосвіти, яка ґрунтується на здатності швидко мобілізувати отримані знання та вміння, застосовувати засвоєні навички в кожній конкретній ситуації з урахуванням варіабельних специфічних аспектів (складний клінічний випадок, надання/не надання своєчасної невідкладної допомоги та ін.), організація соціальної дії та залучення всіх необхідних для цього ресурсів (діагностична апаратура, ліки, наявність алгоритмів дій, застосування муляжів) та діяльність у межах певного алгоритму дій, передбаченого клінічним протоколом, володіння певними комунікативними навичками, наявність необхідних ціннісних орієнтирів, світогляду, загальної та етичної культури фахівця, розвиток та стимулювання мотивів до діяльності, намагання та здатність розвивати свій творчий потенціал, опановувати нові сфери діяльності.

Недостатньо широко розкрита тема формування мотивації для вивчення «Акушерства та гінекології», становлення професійної компетентності та самовдосконалення в процесі навчання у доступних для опрацювання сучасних літературних джерелах. Саме це спонукає до подальших досліджень в означеному напрямі та підкреслює актуальність обраної теми.

Для кращого розуміння обраної теми, потрібно насамперед визначити що ж таке «мотивація». Складниками поняття мотивації є: потреби, цілі, інтереси, прагнення, ідеали, мотиваційні установки. Мотивація нерозривно пов'язана з рівнем професійно-педагогічної спрямованості освіти, поняттям компетентності як такої [3,7]. З однієї сторони мотивація є засобом, а з іншої – закономірним результатом здійснення навчально-виховного процесу.

Якщо розглядати мотив через призму практичного заняття з акушерства та гінекології, то потрібно розуміти, що завдяки йому студент має розуміти навіщо йому вчити предмет, яка спонукальна причина. В цьому контексті мотив визначається необхідністю засвоєння навчального матеріалу для виконання низки завдань, накопичення досвіду та професійного зростання. Студент у цьому випадку виступає суб'єктом освітньо-виховного процесу, а проблема виникає саме на етапі синтезу мотивацій до навчання та ступеня навчальної активності [5]. Проблема мотивації лежить в площині низки причин, що і будуть визначати різні форми виявлення активності студентів. Мотиви поділяють на: 1) мотиви, покладені в основу навчальної діяльності; мотиви для навчання та пізнання, пов'язані зі змістом та структурою навчальної діяльності, що для студента медичного ВУЗ буде трансформуватись у бажання опановувати нові методи дослідження, пізнавати нові цікаві факти, пізнавати етіопатогенез хвороб та алгоритми діагностики та лікування. Мотиви студентів, які безпосередньо пов'язані з процесом навчання, що спонукають до інтелектуальної активності, подолання перешкод для вирішення поставлених викладачем завдань, виникають, до прикладу, при розборі тяжких клінічних випадків, самостійному складанню діагностично-лікувального плану чи підготовці доповіді для студентської конференції, що є неабиякими викликами для студентів старших курсів, які необхідно подолати у формуванні майбутнього фахівця. 2) мотиви, які лежать поза самою навчальною діяльністю: соціальні мотиви, які відображають необхідність для студента утвердитися в колективі, його статус в групі та поза нею, престиж майбутньої професії, самовдосконалення, самовиховання, готовність до відстоювання честі свого навчального закладу чи групи. Важливою для формування мотивації для вивчення акушерства та гінекології є конкуренція між студентами, особливо при виконанні індивідуальної роботи для здобуття

додаткових балів та підвищення рейтингу. Тож, формується ряд інших мотивів: професійні мотиви; мотив соціального престижу, мотив соціальної ідентифікації, мотив спілкування; утилітарні мотиви – отримання вигоди від виконання навчального плану (зарплата, високий соціальний статус після завершення навчання); мотиви самовизначення – постійне професійне вдосконалення; особистісні мотиви – прагнення до заохочення у вигляді високих балів, стипендії (престижна мотивація), отримання вигоди – активація особистісного достатку (лідерство), імплементація здобутих знань в повсякденне життя (для дівчат розуміння фізіології власного тіла, перебігу менструального циклу, вагітності та пологів, адже кожна з них безпосередньо буде стикатись з цим у своєму житті). Звісно, що є ряд факторів, які знижують мотивацію до навчання, серед них: 1) поверхневе вивчення дисципліни; 2) орієнтування на результат, а не на самовдосконалення чи способи засвоєння навчального матеріалу; 3) прагнення уникнути неприємностей чи конфліктів з батьками та викладачами через невиконання навчального плану; 4) низька вимогливість до себе та оточення; 5) нестійкість бажань та потреб.

Завданням викладачів медичних ВУЗ, крім дотримання навчального плану, є акцентуація на формуванні професійних цінностей, що необхідні для роботи майбутнього лікаря: людяності, шляхетності, відданості своїй справі та майбутнім пацієнтам – все це суттєво допоможе у подальшому становленні спеціаліста. Набуття цих якостей необхідно формувати безпосередньо під час навчального процесу, адже на клінічних кафедрах студенти старших курсів вже активно ведуть роботу з пацієнтами.

З власного викладацького досвіду стало зрозумілим, що у студентів старших курсів загалом недостатня мотивація до вивчення акушерства та гінекології, за виключенням студентів, які у майбутньому бажають обрати профільну спеціальність і проявляють високу зацікавленість у предметі. В чому ж причина? Їх є кілька: особисті, соціальні та економічні. До особистих причин можна віднести: лінощі; небажання працювати над собою; страх перед пацієнткою, особливо вагітною жінкою; невміння налагодити позитивну комунікацію при обстеженні, особливо при низькому бажанні пацієнток контактувати зі студентами; огида до специфіки роботи акушер-гінеколога. Серед соціальних причин відзначаємо падіння престижу професії лікаря, навчання у медичному ВУЗ тільки через бажання батьків. Щодо економічних причин, то в реаліях нашої країни протягом десятиліть сформовано образ «лікаря-жебрака» через низьку заробітну платню; наявний дефіцит якісного медичного обладнання та ліків. Окремо слід згадати про реформу медичної та освітньої галузі на сучасному етапі, яка полягає у переорієнтуванні первинної ланки надання допомоги на сімейну медицину та принцип «гроші за пацієнтом», що передбачає високу конкуренцію між однопрофільними спеціалістами. Звісно ж, що спеціальність акушер-гінеколога є престижною, проте вимагає від майбутнього лікаря зацікавленості та ментальної праці в постійному режимі, на практиці не всі готові до цього. Стимулюватиме мотивацію студента вивчати акушерство та гінекологію, на наш погляд, установка на пріоритетність та престиж професії; факт вагітності та народження дитини для дівчат, а також підтримка хлопцями на цих етапах життя своїх майбутніх дружин; народження здорових нащадків.

Якщо розглядати формування мотиву з точки зору професійної компетентності, то її потрібно розглядати з таких позицій: особистісної; освітньої як кінцевого продукту навчання та самоосвіти; професійної (наприклад, оцінку керівника або чиновника в медичній галузі). Загалом компетентність являє собою сукупність отриманих у результаті здійснення освітньо-виховного процесу знань, з подальшою ймовірністю застосувати їх на практиці. Для студентів-медиків проявами компетентності буде блискавичне клінічне мислення, не обмежене типовою робочою програмою з акушерства та гінекології. Такі якості і будуть відрізняти фахівця з-поміж інших, бо він володіє здатністю приймати нестандартні і не завжди популярні рішення, вміє відкидати заздалегідь хибні дії (невміння зосередитися на пошуку правильного діагнозу, помилки в діагностично-лікувальному процесі тощо). Закономірно, що компетентність визначає ефективність та результативність дій лікаря, спрямованих на розв'язання певного клінічної задачі і сприймається як вимога до особистості, незалежно від віку, статі та соціального положення, передбачає повну відповідальність у прийнятті необхідних рішень та розв'язанні рутинних ситуаційних завдань у клінічній практиці лікаря. Деякі автори наголошують на поєднанні теоретичного та практичного компоненту компетентностей на шляху до практичної діяльності студентом-медиком. Якщо розглядати компетентність більш обширно, то можна визначити її, як систему теоретико-практичних знань та вмінь, покликаних полегшити трудову діяльність [3,5]. С. Дружилов в своїх публікаціях поєднував у понятті компетентності знання зі сфери педагогіки та психології [3]. Якщо перекласти це на площину навчального процесу, то навички професійного спілкування з царини соціальної психології необхідні для студента та педагога медичного ВУЗ. Професійне спілкування є мультифакторним комплексом знань викладача та засобів їх застосування в різних сферах його діяльності – ціннісні орієнтири, культура поведінки спеціаліста, його манеру спілкування з пацієнтами та студентами, зовнішній вигляд, світогляд [9]. Аналізуючи вищевказане виникає необхідність виділення рівнів професійної компетентності, що для студента є здатністю до навчання та самонавчання, професійна підготовка, професійний досвід, професіоналізм. Формування здатності до навчання формується ще під час шкільного навчання, у вигляді уміння орієнтуватись, зосередитись та самоорганізуватись, продемонструвати певні інтелектуальні функції. Професійна підготовленість майбутнього фахівця буде формуватись протягом студентського життя та є закономірним наслідком навчально-виховного процесу [3]. Професіоналізм і досвід формуються на етапі післядипломної освіти лікаря та безпосередньої роботи з пацієнтами, обраної спеціальності. С. Нелюбов, наприклад, виділив ще один аспект професійної компетентності [3,5]. Він стверджував, що професійна компетентність визначається навчанням, підготовкою конкретного спеціаліста з позиції цілісно-концептуального підходу, дотримання службової етики, визнання цінності та гідної оплати праці лікаря, здатністю до саморегуляції, саморозвитку та самоосвіти [1,3,6]. Структурованість поняття «компетентність» передбачає розмежування її на окремі види: базові, ключові

та спеціалізовані професійні компетентності [3,6,7]. Базові компетентності визначають специфіку певної трудової діяльності. Для акушер-гінеколога – це знання, вміння, емпатійність, зрілість, чутливість, зібраність у складних ситуаціях та вміння поспілкуватися з різним контингентом жінок– з вагітними жінками, жінками в клімактеричному періоді, пацієнтками з онкопатологією чи тими, що втратили дитину.

Підготовка спеціаліста належного рівня вимагає застосування цілісного практично-зорієнтованого підходу до обраного фаху (чітке уявлення про суть предмета, що вивчається), визначення цінності майбутньої роботи лікаря (мотивація до навчання), оптимальна технологічна підготовка процесу навчання, навички саморегуляції, самоорганізації та самоосвіти [2,6,10]. Компетентність майбутнього медика повинна формуватися як в аудиторній, так і у позааудиторній роботі. Для ефективного засвоєння навчального матеріалу потрібно застосовувати різні методики та засоби навчання, покликані оптимізувати креативний (рефлективний) складник особистості фахівця [3,6]. До прикладу, варто комбінувати дискусію, «мозковий штурм», кейс-метод та рольові ігри. При вивченні акушерства та гінекології такі методики особисто мною використовуються для студентів 5 та 6 курсів на медичному факультеті та факультеті підготовки іноземних громадян, яким дуже імпонує використання креативного підходу для вивчення предмету, адже коли педагог виступає тільки в ролі контролюючої одиниці навчального процесу, то студент втрачає зацікавленість і мотивацію. Робоча програма на цих курсах передбачає достатню кількість годин для самостійної роботи та теоретико-практичної підготовки.

Висновки. Провідну роль у професійній діяльності викладача кафедри акушерства та гінекології в контексті стимуляції навчальних мотивів студентів відіграє залучення майбутнього лікаря до практичної роботи у відділеннях стаціонару, до наукового-практичного гуртка на кафедрі з наступною підготовкою проблемних доповідей на студентських конференціях, нічних чергувань у стаціонарі з працівниками кафедри, участь у ранкових лікарських зібраннях, клінічних обходах, опанування новітніх діагностичних технологій тощо.

Перспективи подальших досліджень. Мотивація студентів медичних ВУЗ до навчання є способом та кінцевою метою навчального процесу, є пріоритетним та співвідносним з професійною компетентністю молодого спеціаліста, і до того ж, суттєво впливає на її кінцеве формування. Майбутній спеціаліст повинен застосувати здобуті теоретичні знання у клінічній практиці для здобуття та доведення до автоматизму необхідних лікарю знань і вмінь і надання якісних медичних послуг, що неможливо без зацікавленості результатами навчання у викладацького складу ВУЗ і потребує постійної уваги до якості освіти і удосконалення методів подачі навчального матеріалу.

Література

1. Mykhaylychenko VY, Polyans'ka VV. Rol' motyvatsiyi navchal'no-piznaval'noyi diyal'nosti u formuvanni profesiynoyi spryamovanosti studentiv. Pedahohika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchiy i zahal'noosvitniy shkolakh. Zb. nauk. prats' Zaporizhs'kogo Klasych. pryvat. un-tu. 2011;17:320-7. [in Ukrainian].
2. Kondurar MV. Ponjatie kompetencija i kompetentnost' v obrazovanii. Vektor nauki TGU. 2012;1(8):189-92. [in Russian].
3. Zhmakina NL, Komolova EG. Formirovanie professional'noj kompetentnosti specialista obrazovatel'nogo uchrezhdenija. Vestnik Nizhnevartovskogo gosudarstvenogo un-ta. 2010;1:1-7. [in Russian].
4. Hylyun OV. Osvitni motyvatsiyi student·s'koyi molodi. Nauk.-teoret. i hromad.-polit. al'manakh Hrani Dnipropetr. nats. un-tu im. O. Honchara. 2012;1:102-4. [in Ukrainian].
5. Abashina VV. Stanovlenie sub'ektnoj pozicii budushhih pedagogov doshkol'nogo obrazovanija v obrazovatel'nom processe vuza. Koncept. 2013;56:1-5. [in Russian].
6. Perepelytsia PS, Rybalko VV, redaktory. Psykholohiya pratsi ta profesiynoyi pidhotovky osobystosti. Khmel'nyts'kyy: TUP. s. 48-67. [in Ukrainian].
7. Dahin AN. Modelirovanie kompetentnosti uchastnikov otkrytogo obrazovanija. Pedagogicheskie tehnologii. 2007;4:10-24. [in Russian].
8. Vershyns'ka OB. Problemy formuvannya navchal'noyi motyvatsiyi studentiv. VNZ. 2010 [Internet]. Dostupno: http://tme.umo.edu.ua/docs/Dod/1_2010/VERSHYNSKA.pdf [in Ukrainian].
9. Dzyubko L, Hrytsenyuk L. Motyvatsiya navchal'noyi diyal'nosti yak psykholoho-pedahohichna problema. Psykholinhvistyka. 2009;4:33-43. [Internet]. Dostupno: http://nbuv.gov.ua/jpdf/psling_2009_4_5.pdf [in Ukrainian].
10. Bondarchuk EI. Osnovy psihologii i pedagogiki. Kurs lekcij. Kyiv: MAUP; 2001. 168 s. [in Russian].

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ СТАРШИХ КУРСІВ МЕДИЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»

Курташ Н. Я.

Резюме. *Мета роботи:* вивчення особливостей формування мотивації та професійної компетентності студентів при вивченні предмету «Акушерство та гінекологія» на старших курсах медичного навчального закладу.

Дана публікація являє собою огляд літератури та особисті спостереження та напрацювання щодо формування мотивації до вивчення предмету акушерства та гінекології, а також професійного вдосконалення студентів старших курсів медичних вищих навчальних закладів. Проведено огляд компонентів поняття мотивації до навчання та їх основні характеристики, визначено види мотивів для здобуття професійної компетентності майбутніх лікарів.

Висновки. Перебудова вищої медичної освіти на основі компетентнісного підходу потребує переорієнтування викладення матеріалу для студентів старших курсів, що полягає у поєднанні традиційної, інформативної парадиґми навчання та інноваційної, компетентнісної системи, яка ґрунтується на формуванні здібностей фаху майбутнього лікаря.

Ключові слова: мотивація, студенти медичних навчальних закладів, професійна компетентність.

ПРОБЛЕМА ФОРМИРОВАНИЯ МОТИВАЦИИ У СТУДЕНТОВ СТАРШИХ КУРСОВ МЕДИЦИНСКИХ ВУЗОВ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ДИСЦИПЛИНЫ «АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ»

Курташ Н. Я.

Резюме. *Цель работы:* изучение особенностей формирования мотивации и профессиональной компетентности студентов при изучении предмета «Акушерство и гинекология» на старших курсах медицинского учебного заведения.

Данная публикация представляет собой обзор литературы и личные наблюдения и наработки по формированию мотивации к изучению предмета акушерства и гинекологии, а также профессионального совершенствования студентов старших курсов медицинских вузов. Проведен обзор компонентов понятия мотивации к обучению и их основные характеристики, определены виды мотивов для получения профессиональной компетентности будущих врачей.

Выводы. Перестройка высшего медицинского образования на основе компетентностного подхода требует переориентации изложения материала для студентов старших курсов, заключается в сочетании традиционной, информативной парадигмы обучения и инновационной, компетентностной системы, основанной на формировании способностей специальности будущего врача.

Ключевые слова: мотивация, студенты медицинских учебных заведений, профессиональная компетентность.

THE PROBLEM OF FORMING MOTIVATION IN STUDENTS OF THE GRADUATE COURSES OF MEDICAL HIGHER EDUCATION IN STUDYING THE «OBSTETRICS AND GYNECOLOGY» DISCIPLINE

Kurtash N. Ya.

Abstract. *Aim:* to study the peculiarities of students' motivation and professional competence in studying the subject "Obstetrics and Gynecology" in the senior courses of a medical school.

This article is a review of the literature and personal observations and experiences regarding the formation of motivation to study the subject of obstetrics and gynecology, as well as professional improvement of students of senior courses of medical universities. Today, motivation to study can be viewed from different perspectives. Students' educational and cognitive activity is determined by a combination of different motives. The concepts of "motive" and "motivation" are distinguished.

The components of the concept of motivation to study and their main characteristics were examined, the types of motives for obtaining the professional competence of future doctors were determined. In scientific studies, motivation is considered through the prism of a psychological nature, which determines a person's behavior, orientation and activity. The motives of educational activity are classified by modality – positive and negative, orientation – social and cognitive, procedural-resultant orientation – discrete and procedural, localization of stimuli of behavior – external and internal. Educational motivation is determined by a number of specific factors: educational system, educational institution, organization of educational process, subjective characteristics of the student and teacher, specificity of educational subjects. In addition to the motivation of the learning process distinguish between motivation for behavior, in particular, motivation for success (positive, aimed at achieving something constructive) and motivation for the fear of failure (negative, aimed at avoiding disruption, condemnation, punishment). Therefore, the motivational component of learning activities encompasses cognitive needs, motives and meaning of learning. Some researchers consider cognitive motives as the most appropriate educational activities.

Rebuilding a higher education based on a competency approach requires a reorientation of teaching for senior students, combining a traditional, informative teaching paradigm and an innovative, competency-based system that builds on the future physician's skills.

The task of teachers of medical educational institutions, in addition to adhering to the curriculum, is to accentuate the formation of professional values that are necessary for the work of the future doctor: humanity, nobility, dedication to their work and future patients – all this will significantly help in the further development of a specialist. The acquisition of these qualities must be formed directly during the educational process, because in clinical departments senior students are already actively working with patients.

From my own teaching experience it became clear that senior students generally lack motivation to study obstetrics and gynecology. There are several reasons for this: personal, social and economic.

Training the right specialist requires the use of a holistic, practically-oriented approach to the chosen profession, determining the value of the doctor's future work, optimal technological preparation of the training process, self-regulation skills, self-organization and self-education. The competence of the future physician should be formed both in the classroom and in the student's independent work. For effective learning of the educational material it is necessary to apply different methods and training tools designed to optimize the creative component of the personality of the specialist.

The motivation of students of medical universities to study is a way and the ultimate goal of study, which is a priority and correlates with the professional competence of the young specialist, and in addition, significantly influences its final formation. That is why the leading role in the professional activity of the teacher of the Department of Obstetrics and Gynecology in the context of stimulation of educational motives is the involvement of the student in practical work in the wards, to the scientific and practical circle at the department, followed by the preparation of problematic reports at student conferences, night duty, participation in morning medical meetings, clinical rounds, mastering the latest diagnostic technologies.

Conclusions. Rebuilding a higher education based on a competency approach requires a reorientation of teaching for senior students, combining a traditional, informative teaching paradigm and an innovative, competency-based system that builds on the future physician's skills.

Key words: motivation, students of medical schools, professional competence.

Рецензент – доц. Бєляєва О. М.

Стаття надійшла 24.08.2019 року